

Secția a treia

CAUZA FUȘCĂ ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI
(Cererea nr. 34630/07)

Hotărâre
Strasbourg
13 iulie 2010

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Fușcă împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura, Corneliu Bîrsan, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Ann Power, *judcători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 22 iunie 2010,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 34630/07) împotriva României, prin care un resortisant român, domnul Marius Fușcă („reclamantul”), a sesizat Curtea la 2 august 2007 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul s-a plâns, în special, de pasivitatea autorităților publice cu privire la executarea unei hotărâri judecătorești care stabilea dreptul său de vizită a copilului său.

4. La 3 iulie 2008, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea privind neaplicarea înțelegerilor privind dreptul de vizită. În conformitate cu dispozițiile art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că fondul și admisibilitatea cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în 1968 și locuiește în Câmpulung Muscel.

6. La 16 ianuarie 1999, reclamantul s-a căsătorit cu O.L.F. Cei doi au avut un fiu, născut la 31 iulie 1999. În martie 2005, O.L.F. a părăsit domiciliul conjugal, luându-l și pe fiul ei cu ea, iar de atunci cei doi locuiesc împreună cu bunicii din partea mamei.

7. Prin hotărârea din 17 noiembrie 2005, Judecătoria Câmpulung a pronunțat divorțul cuplului și a încredințat copilul mamei. Hotărârea a fost confirmată prin hotărârea Tribunalului Tulcea din 10 aprilie 2006 și prin hotărârea definitivă a Curții de Apel Pitești din 28 februarie 2007. O anchetă socială desfășurată în cadrul procedurilor de divorț a indicat că O.L.F. nu lucra și primea lunar indemnizație de șomaj de aproximativ 62 de euro.

A. Procedura inițiată de reclamant privind dreptul de vizitare a copilului

8. La 22 aprilie 2005, reclamantul a introdus o acțiune pentru stabilirea dreptului său de vizitare a copilului. Prin hotărârea din 9 iunie 2005, Judecătoria Câmpulung i-a acordat reclamantului dreptul de vizitare a copilului în primele două duminici din fiecare lună între anumite ore, o săptămână în timpul vacanțelor de vară și trei zile în timpul vacanțelor de iarnă. Tribunalul Argeș a admis apelul reclamantului împotriva hotărârii respective și, prin hotărârea din 30 septembrie 2005, i-a prelungit dreptul de vizitare a copilului după cum urmează: în primele două săptămâni din fiecare lună, de vineri, de la ora 4 p.m., până duminică, la ora 2 p.m., între 1 și 31 iulie în timpul vacanțelor de vară și între 19 și 28 decembrie în timpul vacanțelor de iarnă. Prin hotărârea definitivă a Curții de Apel Pitești din 19 ianuarie 2006, în urma recursului mamei, dreptul reclamantului de vizitare a copilului a fost limitat în timpul vacanțelor de vară la perioada 1-15 iulie, iar în timpul vacanțelor de iarnă la perioada 19-24 decembrie, și a rămas neschimbat în ceea ce privește sfârșiturile de săptămână.

B. Încercările de a pune în executare dreptul de vizitare a copilului

9. Confruntat cu refuzul fostei soții de a-i permite să viziteze copilul în timpul perioadelor prevăzute, la 8 decembrie 2005 reclamantul a introdus o cerere la executorul judecătoresc pentru executarea hotărârii din 9 iunie 2005. La aceeași dată, executorul judecătoresc a trimis o cerere către Judecătoria Câmpulung pentru a încuviința executarea hotărârii judecătorești. La 14 decembrie 2005, instanța a admis cererea.

10. Ulterior, executorul judecătoresc a inițiat acțiunile de punere în executare, prin emiterea unei prime notificări către O.L.F. la 21 decembrie 2005. Documentele oficiale întocmite de executorul judecătoresc în perioada ianuarie-iulie 2006 au înregistrat încercări de punere în executare a dreptului de vizitare a copilului, prevăzut de hotărârea din 9 iunie 2005 și modificat de hotărârea definitivă din 19 ianuarie 2006.

11. La 6 ianuarie 2006, mama și copilul nu au fost găsiți la domiciliu, iar executorul judecătoresc a emis o nouă notificare pentru 13 ianuarie 2006. La această dată, mama i-a permis reclamantului să vadă copilul la ea acasă și a refuzat să lase copilul să plece din casă, declarând că era pendinte un apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2005.

12. La 3 și 10 februarie și la 3 martie 2006, mama nu a fost acasă, iar bunicii au refuzat să îi dea copilul, pretinzând că nu primiseră o copie a hotărârii definitive. Cu aceste ocazii, executorul judecătoresc a emis o notificare către mamă pentru executarea hotărârii care îi acorda reclamantului dreptul de vizitare a copilului.

13. Între timp, la 17 februarie 2006, reclamantul a introdus o nouă cerere pentru executarea hotărârii definitive din 19 ianuarie 2006. La 24 februarie 2006, instanța a admis cererea și a declarat executorie hotărârea menționată.

14. Prin urmare, o nouă convocare a fost emisă la 2 martie 2006, în care i se solicita lui O.L.F. să se conformeze hotărârii definitive care îi acorda reclamantului dreptul de vizitare a copilului. La 10 martie 2006, executorul judecătoresc a luat act de faptul că mama a refuzat inițial să îi dea copilul, susținând că acesta nu dorea să își vadă tatăl. Executorul judecătoresc i-a solicitat mamei să aducă copilul la poartă și să îl convingă să se întâlnească cu tatăl său. Copilul a fost scos în curte și mama l-a invitat pe reclamant să intre în curte și să ia copilul. Reclamantul a cerut să fie adus copilul până la poartă, dar copilul s-a întors în casă când și-a auzit mama plângând. Atunci mama le-a reproșat reclamantului și executorului judecătoresc că au cauzat suferință copilului.

15. La 10 aprilie 2006, reclamantul a luat copilul de la grădiniță și l-a dus la el acasă. O.L.F. a introdus o acțiune civilă pentru a i se înapoia copilul. Prin hotărârea din 13 aprilie 2006 a Judecătoriei Câmpulung, reclamantul a fost obligat să înapoieze copilul mamei. La 17 aprilie 2006, același executor judecătoresc, însoțit de mamă, i-a cerut reclamantului să înapoieze copilul. Reclamantul a acceptat, dar a solicitat, de asemenea, ca O.L.F. să îi respecte dreptul de a păstra legătura cu copilul. Atunci mama s-a angajat să îi respecte dreptul de vizitare a copilului.

16. La 12 mai și la 2 iunie 2006, bunicii au refuzat să îi dea copilul, prima oară pentru că acesta era bolnav, iar a doua oară pentru că nu era acasă. Tatăl le-a dat haine, jucării și fructe pentru copil. Executorul judecătoresc i-a înștiințat că o nouă notificație va fi emisă pentru 9 iunie 2006 și a reamintit familiei că avea obligația să permită copilului să stea cu tatăl său între 1 și 15 iulie.

17. La 9 iunie 2006, mama a refuzat să îi dea copilul, pretinzând că era bolnav și refuzând să îl scoată afară să vorbească cu tatăl lui și să primească fructele pe care acesta i le cumpărase.

18. La 5 iulie 2006, executorul judecătoresc a observat că bunicii au refuzat să îi dea copilul, deoarece O.L.F. nu era acasă, iar copilul a refuzat să se întâlnească cu tatăl lui. Executorul judecătoresc a luat act de faptul că reclamantul nu a insistat să ia copilul împotriva voinței acestuia.

19. La 12 iulie 2006, executorul judecătoresc a raportat că mama a vrut să îi dea copilul, dar acesta din urmă a refuzat să se întâlnească cu tatăl lui. Copilul a fost adus la poartă, dar pentru că plângea și a refuzat să se întâlnească cu tatăl lui, a fost dus înapoi în casă. Reclamantul nu a insistat și nu l-a obligat pe copil să meargă cu el, dar i-a cerut executorului judecătoresc să ia act de faptul că mama nu a depus niciun efort să îl convingă pe copil să meargă cu el.

20. La 4 august 2006, următoarea dată pentru punerea în executare a dreptului de vizitare a copilului, executorul judecătoresc a întocmit un raport în care preciza că reclamantul nu s-a prezentat la întâlnirea stabilită și nu l-a contactat pe executorul judecătoresc înainte, lăsându-l pe acesta din urmă să creadă că părțile au ajuns la un acord. Luând în considerare și refuzul reclamantului de a-și obliga copilul să se întâlnească cu el împotriva voinței sale, executorul judecătoresc a hotărât să nu mai continue executarea până la o nouă cerere de executare din partea reclamantului.

21. Reclamantul a susținut că, ulterior, a mai încercat să își viziteze copilul, dar în prezența unor martori, întrucât executorul judecătoresc a refuzat să îl mai însoțească din cauza presupusei atitudini agresive a mamei și a bunicilor. De asemenea, a susținut că procedura desfășurată cu executorul judecătoresc devenise dificilă din punct de vedere financiar, în special ținând seama de faptul că nu s-a putut ajunge la niciun rezultat concret.

22. În continuare, reclamantul a susținut că, ulterior, a vrut să obțină informații despre situația școlară a copilului, dar O.L.F. l-a împiedicat să se apropie de copil sau de învățător. Acesta susține că a încercat să se întâlnească cu copilul la școală sau acasă, că i-a cumpărat cadouri de ziua lui, pe 31 iulie 2008, și de Crăciun, dar nu i s-a permis să vadă copilul, iar cadourile au fost refuzate. Niciun document justificativ nu a fost anexat la dosar în acest sens.

C. Plângeri penale împotriva lui O.L.F.

23. Confruntat cu refuzul constant al mamei de a se conforma hotărârii care îi conferea dreptul de vizitare a copilului, la 15 decembrie 2005 reclamantul a introdus prima plângere penală împotriva lui O.L.F. pentru nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului și dreptul de vizitare.

24. La 27 februarie 2006, a fost inițiată ancheta penală împotriva lui O.L.F. Prin hotărârea din 10 aprilie 2006, Parchetul de pe lângă Judecătoria Câmpulung a încheiat procedura penală, impunându-i lui O.L.F. să plătească o amendă administrativă în valoare de 300 de lei românești (RON). Această hotărâre s-a bazat pe raționamentul că, în timpul anchetei, O.L.F. a recunoscut că l-a împiedicat pe reclamant să se întâlnească cu copilul, dar a făcut acest lucru pentru că hotărârea care îi conferea drept de vizitare a copilului nu era definitivă, de vreme ce apelul era în curs. De asemenea, a fost luat în considerare și faptul că copilul nu a vrut să plece cu tatăl lui.²⁵ Potrivit reclamantului, a doua plângere penală a fost introdusă la 6 iunie 2006, iar ancheta penală a început la 3 iulie 2006. În urma anchetei, la 10 octombrie 2006, Parchetul de pe lângă Judecătoria Câmpulung a încheiat ancheta penală împotriva lui O.L.F., impunându-i plata unei amenzi administrative în valoare de 400 RON. Procurorul a subliniat că O.L.F. a recunoscut că reclamantul nu a putut să își vadă copilul, dar a susținut că acest lucru se datora, în special, împotrivirii copilului. În plus, O.L.F. nu avea cazier judiciar, iar cei doi părinți erau într-o situație conflictuală. Toate aceste elemente l-au determinat pe procuror să considere că atitudinea lui O.L.F. nu a reprezentat un pericol pentru societate, asemenea unei infracțiuni. Această hotărâre a fost confirmată prin rezoluția prim-procurorului din 6 noiembrie 2006 și prin decizia definitivă a Tribunalului Argeș din 14 mai 2007.

26. A treia plângere penală introdusă de reclamant la 20 decembrie 2006 a fost respinsă la 7 februarie 2007 prin hotărârea procurorului, ținând seama de faptul că problemele invocate de reclamant fuseseră deja examinate în timpul celor două acțiuni penale anterioare. Din informațiile disponibile în probele aflate la dosar nu reiese că reclamantul ar fi depus o plângere împotriva rezoluției procurorului.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

27. Dispozițiile relevante din Codul familiei și din Codul de procedură civilă sunt precizate în hotărârea Curții din cauza *Lafargue împotriva României* (nr. 37284/02, pct. 65 și 68-70, 13 iulie 2006). Rolul și responsabilitățile autorităților publice locale pentru asistență socială și protecția copilului, precum și dispozițiile relevante din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului sunt descrise în hotărârea *Amanalachioai împotriva României* (nr. 4023/04, pct. 56 și 59, 26 mai 2009).

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

28. Reclamantul a susținut că autoritățile publice nu l-au ajutat efectiv în punerea în executare a dreptului său de vizitare a copilului. Acesta a pretins că a fost încălcat art. 8 din Convenție, care prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

A. Excepția preliminară a Guvernului

29. Guvernul a invocat o excepție de inadmisibilitate pentru neepuizarea căilor de atac interne. Acesta a susținut că reclamantul nu a epuizat căile de atac interne, în măsura în care avea mai multe căi de atac disponibile în cazul în care nu era mulțumit de rezultatul procedurii de executare silită. Prin urmare, ar fi putut introduce o contestație împotriva măsurilor de executare silită în temeiul art. 399 alin. (1) C. proc. pen. în termen de 15 zile de la data la care a fost înștiințat cu privire la cererea de executare contestată sau de la refuzul de a lua o anumită măsură de punere în executare. De asemenea, ar fi putut să introducă o plângere împotriva refuzului executorului judecătoresc de a lua măsurile necesare de punere în executare în temeiul Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești. În temeiul aceleiași legi, o acțiune de răspundere disciplinară ar fi putut fi introdusă împotriva executorului judecătoresc. O altă cale de atac disponibilă pe care reclamantul nu a folosit-o era o acțiune civilă împotriva lui O.L.F. pentru plata sancțiunilor civile privind nerespectarea hotărârii definitive. De asemenea, Guvernul consideră că reclamantul avea obligația să continue executarea procedurii și să folosească toate căile de atac disponibile stabilite de dreptul intern.

30. Curtea observă că toate căile de atac prezentate de Guvern sunt de natură indirectă și nu pot fi considerate suficiente pentru solicitarea reclamantului. În plus, pretinsa lipsă de acțiune a reclamantului nu poate exonera autoritățile publice de responsabilitățile care îi revin, în calitate de depozitar al autorității publice, pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești (*Ignaccolo-Zenide împotriva României*, nr. 31679/96, pct. 108, CEDO 2000-I).

31. De asemenea, Curtea observă că reclamantul a declanșat procedura de punere în executare, în conformitate cu normele procedurale și, astfel, a făcut tot ce se putea aștepta de la el în mod rezonabil, pentru a epuiza căile naționale de reparație.

În consecință, Curtea respinge obiecțiile Guvernului.

B. Cu privire la fond

1. Principii relevante

32. Curtea observă că dreptul părintelui și al copilului de a se bucura unul de compania celuilalt constituie un element fundamental al „vieții de familie” în sensul art. 8 din Convenție (a se vedea, printre altele, *Monory împotriva României și Ungariei*, nr. 71099/01, pct. 70, 5 aprilie 2005).

33. În plus, deși scopul principal al art. 8 este de a apăra persoanele împotriva actelor arbitrare ale autorităților publice, există și obligații pozitive inerente „respectării” efective a vieții de familie. În ambele contexte, trebuie avut în vedere echilibrul ce trebuie realizat între interesele contradictorii ale persoanei și cele ale comunității, iar în ambele contexte statul beneficiază de o anumită marjă de apreciere (a se vedea *Keegan împotriva Irlandei*, 26 mai 1994, pct. 49, seria A nr. 290).

34. În ceea ce privește obligația statului de a pune în aplicare măsuri pozitive, Curtea a hotărât că art. 8 include dreptul părinților de a se întâlni cu copiii lor și obligația autorităților naționale de a facilita aceste întâlniri (a se vedea, printre altele, *Ignaccolo-Zenide împotriva României*, citată anterior, pct. 94; *Nuutinen împotriva Finlandei*, nr. 32842/96, pct. 127, CEDO 2000-VIII, și *Iglesias Gil și A.U.I. împotriva Spaniei*, nr. 56673/00, pct. 49, CEDO 2003-V). Acesta nu se aplică doar în cazurile în care copilul este luat în îngrijirea statului și sunt puse în aplicare măsuri de îngrijire (a se vedea, *inter alia*, *Olsson împotriva României*, nr. 2, 27 noiembrie 1992, pct. 90, Seria A nr. 250), ci și în cazurile în care, între părinți și/sau

alți membri din familia copilului, apar dispute cu privire la întâlnirile și locuința copiilor (a se vedea, de exemplu, *Hokkanen împotriva Finlandei*, 23 septembrie 1994, pct. 55, Seria A, nr. 299).

35. Totuși, obligația autorităților naționale de a lua măsuri care să faciliteze întâlnirea cu copilul a părintelui căruia nu i-a fost încredințat copilul după divorț nu este absolută (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hokkanen*, citată anterior, pct. 58). Este posibil ca stabilirea întâlnirilor să nu se realizeze imediat și să necesite măsuri pregătitoare sau graduale. Cooperarea și înțelegerea între toți cei implicați va fi întotdeauna un element important. Deși autoritățile naționale trebuie să facă tot posibilul pentru a facilita o astfel de cooperare, orice obligație de a aplica măsuri coercitive în această privință trebuie limitată, întrucât trebuie luate în considerare atât interesele, cât și drepturile și libertățile persoanelor implicate, în special interesul copilului și drepturile lui sau ale ei în temeiul art. 8 din Convenție [a se vedea *Hokkanen*, citată anterior, pct. 58; *Olsson (nr. 2)*, citată anterior, pct. 90]. 36. Ceea ce este decisiv este dacă autoritățile naționale au luat toate măsurile necesare pentru a facilita punerea în executare care poate fi solicitată în mod rezonabil în circumstanțele specifice ale fiecărei cauze (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hokkanen*, citată anterior, pct. 58; *Ignaccolo-Zenide*, citată anterior, pct. 96; *Nuutinen*, citată anterior, pct. 128, și *Sylvester împotriva Austriei*, nr. 36812/97 și 40104/98, pct. 59, 24 aprilie 2003). 37. În acest context, o măsură este considerată adecvată în funcție de promptitudinea punerii sale în aplicare, deoarece trecerea timpului poate avea consecințe iremediabile pentru relația dintre copil și părintele care nu locuiește cu el (a se vedea *Ignaccolo-Zenide*, citată anterior, pct. 102).

38. De asemenea, Curtea reamintește concluzia la care a ajuns în cauza *Glaser împotriva Regatului Unit*, (nr. 32346/96, pct. 70, 19 septembrie 2000) și anume că participarea activă a părinților în procedurile ce îl privesc pe copil este obligatorie în temeiul art. 8 din Convenție pentru a asigura protecția intereselor acestuia și că atunci când un reclamant, precum în acest caz, solicită punerea în executare a unei hotărâri judecătorești, atât comportamentul acestuia, cât și cel al instanțelor reprezintă un factor relevant ce trebuie luat în considerare.

2. Motivarea Curții

39. Curtea observă că este de la sine înțeles ca legătura dintre reclamant și copilul acestuia să intre sub incidența „vieții de familie”, în sensul art. 8 din Convenție.

40. În ceea ce privește fondul prezentei cauze, Curtea subliniază că reclamantului i-a fost acordat, prin hotărâri judecătorești, dreptul de vizitare periodică a copilului care locuia cu mama lui. Se pare că problemele privind punerea în executare a acestui drept de vizitare au apărut imediat după ce acesta a fost stabilit de instanțele interne, iar reclamantul a fost nevoit să apeleze la serviciile unui executor judecătoresc pentru executarea dreptului său de vizitare.

41. În acest sens, instanțele interne au admis cererile reclamantului de punere în executare a hotărârii fără punere în întârziere; cererea sa, introdusă la 8 decembrie 2005, a fost admisă la 14 decembrie 2005, iar cererea introdusă la 17 februarie 2006 a fost admisă la 24 februarie 2006. Executorul judecătoresc a luat măsuri imediate de punere în aplicare a hotărârilor, prin emiterea notificărilor și prin însoțirea reclamantului la domiciliul copilului, la datele stabilite pentru vizite.

42. Cu toate că este adevărat că încercările de punere în executare nu au avut succes, Curtea observă că atitudinea mamei nu a fost singurul motiv pentru care vizitele au eșuat, deși aceasta a contribuit semnificativ la împiedicarea copilului să își vadă tatăl. Rapoartele întocmite de executorul judecătoresc precizează că eșecul ultimelor încercări s-a datorat în parte și împotrivirii copilului de a se întâlni cu tatăl lui. De asemenea, executorul judecătoresc a respectat dorința reclamantului de a nu-l lua pe copil împotriva voinței sale.

43. Într-o asemenea situație delicată, Curtea consideră dificil de crezut că orientarea privind procedura normală de punere în executare în dreptul civil ar fi putut îmbunătăți situația. Curtea consideră că situația concretă a indicat în mod clar că era necesară o apropiere de copil mai ușoară și mai sensibilă pentru punerea în executare cu succes a dreptului de vizitare.

44. În acest sens, Curtea reiterează concluziile sale din cauza *Lafargue* (citată anterior, pct. 97), conform cărora statul pârât avea la dispoziție mijloacele necesare pentru a facilita legătura dintre părinte și copil, astfel cum s-a demonstrat prin întâlnirile organizate de serviciile sociale între reclamantul în cauză și copil, în prezența psihologilor.

45. Curtea reamintește că, de obicei, este în interesul copilului să păstreze legătura cu ambii părinți (*Gnathoré împotriva Franței*, nr. 40031/98, pct. 59, CEDO 2000-IX). Ținând seama de faptele din prezenta cauză, Curtea consideră că ar fi fost important să se analizeze toate căile disponibile pentru a facilita păstrarea acestor legături, prin implicarea serviciilor sociale sau în alt mod. Dată fiind vârsta fragedă a

copilului, Curtea consideră că se poate apela cu succes la servicii de consiliere sau sprijin psihologic pentru a se asigura păstrarea unei relații între copil și reclamant în viitor. Această concluzie este susținută și de opinia Curții conform căreia autoritățile naționale, prin avantajul contactului direct cu toate persoanele implicate, sunt mai în măsură să hotărască ce este în interesul copilului și să ia măsurile necesare în acest sens. Se poate ca reclamantul să nu fi încercat să folosească asemenea servicii pentru îmbunătățirea legăturii sale cu copilul [a se vedea, *mutatis mutandis*, *D. împotriva Poloniei* (dec.), nr. 8215/02], solicitând asistența serviciilor sociale.

46. În ceea ce privește procedura civilă de punere în executare, se pare că reclamantul a renunțat la asistența executorului judecătoresc, fără să fi discutat în prealabil cu acesta din urmă despre motivele pentru care nu s-a prezentat la întâlnirea stabilită sau despre existența altor opțiuni disponibile pentru punerea în executare. Curtea înțelege sentimentul de frustrare generat de eșecul acțiunii de punere în executare, care, de asemenea, a început să fie dificilă pentru reclamant, atât din motive financiare, cât și de altă natură. Cu toate acestea, obligația ce trebuia pusă în executare necesita prezența tatălui în timpul încercărilor de punere în executare. Nu era posibil ca executorul judecătoresc, persoană necunoscută pentru copil, să meargă singur la domiciliul copilului, să îl ia pe acesta și să îl ducă apoi la domiciliul reclamantului. Așa cum s-a menționat de mai multe ori, obligația autorităților naționale de a lua măsuri care să faciliteze legătura nu este absolută.

47. În plus, Curtea subliniază că nu are alte informații concrete despre încercările de punere în executare efectuate după 4 august 2006, în afară de declarațiile reclamantului cu privire la eșecul vizitelor la domiciliul copilului. La această dată, în lipsa unei alte informări din partea reclamantului, executorul judecătoresc a suspendat cauza. Pe de altă parte, din declarațiile reclamantului nu reiese că autoritățile ar fi fost înștiințate în vreun fel de dificultățile constante cu care s-a confruntat în punerea în executare a dreptului său de vizitare a copilului. Subliniind faptul că autoritățile publice au obligații pozitive în ceea ce privește asigurarea punerii în executare a dreptului de vizitare a copilului și, prin urmare, protejarea dreptului reclamantului la viața de familie, Curtea apreciază în același timp că restabilirea legăturii cu copilul, în circumstanțe atât de delicate, necesită eforturi pe termen lung din partea tuturor persoanelor implicate, inclusiv din partea reclamantului.

48. În plus, Curtea ține seama de faptul că procurorul a aplicat două amenzi mamei pentru nerespectarea dreptului de vizitare al reclamantului. Chiar dacă valoarea amenzilor în ambele cazuri nu a fost semnificativă în termeni reali, Curtea consideră că amenzile aplicate nu pot fi considerate extrem de mici, având în vedere venitul ei și faptul că niște amenzi mai mari ar fi putut amenința bunăstarea copilului [a se vedea *D. împotriva Poloniei* (dec.), citată anterior]. În plus, plângerile menționate au fost examinate de procuror destul de prompt.

49. Având în vedere cele de mai sus, deși înțelege situația dificilă a reclamantului, Curtea nu poate să constate decât că, în speță, autoritățile și-au îndeplinit obligațiile de a proteja dreptul reclamantului la respectarea vieții sale de familie. În consecință, în circumstanțele din prezenta cauză, nu a fost încălcat art. 8 din Convenție.

II. ALTE CAPETE DE CERERE

50. În plus, reclamantul pretinde o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește urmărirea penală inițiată împotriva mamei și că aceleași fapte pe care s-a întemeiat pretinsa încălcare a art. 8 din Convenție au condus, de asemenea, la o încălcare a art. 5 din Protocolul nr. 7.

51. După examinarea plângerilor reclamantului în lumina tuturor elementelor de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele invocate, Curtea consideră că acestea nu indică nicio aparentă încălcare a drepturilor și a libertăților stabilite în Convenție.

52. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie declarat inadmisibil în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,

- 1. Declară în unanimitate admisibil capătul de cerere privind pretinsa lipsă de protecție a dreptului reclamantului la respectarea vieții sale de familie și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;**
- 2. Hotărăște cu șase voturi la unu că nu a fost încălcat art. 8 din Convenție.**

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 13 iulie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenție și cu art. 74 § 2 din regulamentul Curții, opinia separată a doamnei judecător Ziemele este anexată la prezenta hotărâre.

J.C.M.
S.Q.

OPINIA SEPARATĂ A DOAMNEI JUDECĂTOR ZIEMELE

1. Nu pot fi de acord cu constatarea majorității, conform căreia art. 8 nu a fost încălcat în cauză. În opinia mea, problema principală a fost dacă statul roman a stabilit un sistem de instituții și proceduri adecvat și eficient pentru protejarea dreptului la viața de familie. Am îndoieli mari în ceea ce privește existența unui asemenea sistem.

2. Sunt de acord cu majoritatea că obligația pozitivă în temeiul art. 8 în cauze privind punerea în aplicare a dreptului unuia din părinți de vizitare a copilului nu este un rezultat, ci un mijloc. Totuși, aceasta nu înseamnă că eficiența instituțiilor competente și a procedurilor disponibile nu ar trebui examinată de Curte. Dimpotrivă, principiul ce stă la baza Convenției, conform căruia drepturile omului trebuie respectate nu numai în teorie, ci și în practică, impune Curții să examineze aceste proceduri și să observe dacă formează un sistem coerent, capabil să ofere protecție nu numai în teorie, ci și în practică.

3. Din faptele cauzei reiese destul de clar că executarea hotărârii care îi acorda reclamantului dreptul de vizitare a copilului, prin procedura obișnuită de punere în executare prin intermediul executorului judecătoresc, nu a funcționat. Dimpotrivă, s-a dovedit că a durat, fapt care, în cauze în care este implicat un copil, aduce, de obicei, atingere intereselor copilului și ale părintelui cu care nu locuiește. De asemenea, a fost costisitor pentru reclamant. Iau act de faptul că executorul judecătoresc poate acționa numai la cererea reclamantului și că acesta a făcut asemenea cereri de mai multe ori. Faptul că nicio încercare a reclamantului de a își vedea copilul în prezența executorului judecătoresc nu s-a materializat arată că o asemenea procedură, cel puțin dacă este aplicată singură, este nepotrivită pentru problemele complexe dintr-o familie.

4. Majoritatea i-a reproșat reclamantului că nu a apelat la serviciile de asistență socială și că a renunțat la serviciile executorului judecătoresc. Conform jurisprudenței sale privind obligația de a înapoia copilul, Curtea a hotărât că „înțelegerea și cooperarea tuturor persoanelor implicate reprezintă întotdeauna un element important” (*Ignaccolo-Zenide împotriva României*, nr. 31679/96, pct. 94, CEDO 2000-I). „În plus, atunci când apar dificultăți, în special ca rezultat al refuzului părintelui cu care locuiește copilul de a se conforma hotărârii [...], autoritățile competente trebuie să aplice sancțiuni adecvate pentru această lipsă de cooperare și, deși măsurile coercitive împotriva copiilor nu sunt de dorit în această situație delicată, aplicarea sancțiunilor nu trebuie să fie exclusă în cazul unui comportament, în mod vădit contrar legii, al părintelui cu care locuiește copilul” (*Maumousseau și Washington împotriva Franței*, nr. 39388/05, pct. 83, CEDO 2007-XIII). Aceste principii se aplică și în cazul punerii în executare a unei hotărâri prin care se acordă dreptul de vizitare a copilului.

5. Iau act de faptul că, în cauze similare împotriva României, s-a stabilit că serviciile sociale nu au fost prea eficiente în facilitarea executării unei hotărâri (*Amanalachioai împotriva României*, nr. 4023/04, pct. 95, 26 mai 2009). Se pare că lipsește într-adevăr o cooperare între diversele instituții cu scopul de a pune

în executare hotărârea instanței în cazurile art. 8. Lipsa unui sistem coerent de instituții și proceduri nu poate fi imputată reclamantului. Pot fi de acord cu majoritatea că, în absența unor încercări relevante din partea reclamantului de a apela la aceste servicii în problema lui, Curtea se află într-o poziție dificilă, de vreme ce trebuie să facă speculații dacă ineficiența și lipsa de diligență, stabilite cu alte ocazii, se pot aplica și prezentei cauze. Dar chiar și atunci, aş considera-o mai mult o problemă de epuizare a căilor de atac interne decât un caz clar în care se constată că nu a fost încălcat art. 8.